

בבית המשפט העליון

ע"א 1751/20

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המערער: בשארה חאג'י

נגד

המשיב: אגף המכס והמע"מ - היחידה לפשיעה חמורה

ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה
מיום 26.2.2020 בע"מ 34049-11-19 שניתנה על ידי כב'
השופט א' וינשטיין

בשם המערער: עו"ד אחמד רסלאן

פסק-דין

ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי חיפה (השופט א' וינשטיין) מיום
26.2.2020 בע"מ 34049-11-19 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. בחודש נובמבר 2019 הגיש המערער ערעור כנגד החלטת המשיב להטיל עליו כפל מס מכוח סעיף 50(א) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. משהודעת הערעור לא כללה את נימוקיו, הורה בית המשפט קמא למערער להגיש הודעת ערעור מנומקת על פי דין עד יום 21.11.2019, שאם לא כן יימחק הערעור. חלף הגשת הודעת ערעור בהתאם להחלטת בית המשפט קמא, הגיש בא-כוח המערער ביום 21.11.2019 "הודעה לביהמ"ש", בה ציין כי נוכח תקלה שארעה ויומנו העמוס, אין באפשרותו להגיש את הודעת הערעור המנומקת במועד שנקבע, ועל כן ביקש כי יתאפשר לו להגיש את ההודעה עד למחרת היום בשעות אחר הצהריים. בחלוף שלושה ימים, ומשהודעת ערעור מנומקת לא הוגשה, הורה בית המשפט קמא על מחיקת הערעור. בהמשך אותו היום הגיש המערער הודעת ערעור ועמה "בקשה לעיון חוזר ולמתן ארכה" עד למועד הגשת הודעת הערעור בפועל, בה למעשה התבקש ביטול פסק הדין שניתן. ביום 20.12.2019, בטרם התקבלה החלטה בבקשה לעיון חוזר, הגיש המערער בקשה להארכת מועד להגשת הערעור, וזאת נוכח טענות המשיב לפיהן הערעור הוגש לאחר חלוף התקופה שנקבעה לכך בדין.

2. ביום 22.1.2020 התקיים דיון בשתי הבקשות ובמהלכו נשמעו טענות הצדדים וכן התקיימה חקירה נגדית של המערער ושל המצהיר מטעם המשיב. בתום חקירת המצהירים ביקש בא-כוח המערער להשלים את טיעונו בטרם תינתן החלטת בית המשפט קמא. נוכח הימשכות הדיון והעובדה כי באולם בית המשפט המתינו צדדים אחרים לדיון בעניינם, קבע בית המשפט כי הדיון בהליך יתחדש בשעה 15:30. בהמשך, הודיעו באי-כוח הצדדים כי הם מוותרים על המשך הטיעונים בעל-פה ובית המשפט קמא הורה על הגשת סיכומי טענות בכתב.

3. ביום 28.1.2020, המועד בו היה על המערער להגיש את סיכומי טענותיו, הגיש בא-כוחו בקשה לפסילת המותב מלשבת בדיון, וכן בקשה למתן ארכה להגשת הסיכומים עד להכרעה בבקשת הפסלות. המערער טען כי הגם שהדברים אינם באים לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון, המותב איחר ביותר מחצי שעה לדיון ועם פתיחתו פנה אל בא-כוח המערער והציע לו לשקול לחזור בו מהבקשות. עוד נטען כי לאורך הדיון ניכר היה שהמותב אינו מכיר את הנספחים שצורפו לבקשות ולא איפשר לבא-כוח המערער לטעון את טענותיו לגופם של דברים, הגם שאפשרות כזו ניתנה לבא-כוח המשיב. המערער הוסיף וטען כי במהלך הדיון ציווה המותב על בא-כוחו לשבת במקומו באופן שהביך אותו בפני באי בית המשפט וכי הפסקת הדיון וחידושו בשעה מאוחרת יותר נועדו להעניש את בא-כוח המערער, אשר נוכח אילוץ יומנו, נאלץ לוותר על זכותו לטיעון בעל-פה. המערער הוסיף כי החלטות המותב לדחות את ההתנגדויות שהועלו על-ידו במהלך חקירת המצהירים מעידות אף הן על קיומו של משוא פנים כלפיו. לבסוף, טען המערער כי בעברו עבד המותב במחלקה הפיסקאלית בפרקליטות מחוז תל אביב, אשר ייצגה את המשיב בהליכים משפטיים, וכי אף טעם זה מצדיק את קבלת בקשת הפסלות.

בו ביום ניתנה החלטת המותב הדוחה את הבקשה למתן ארכה, וקבע כי על הסיכומים להיות מוגשים עד למחרת היום בשעה 14:00. כן הורה בית המשפט קמא על הגשת תגובת המשיב לבקשת הפסלות. למחרת היום הגיש המערער "בקשה להבהרה ולנימוק החלטה לרבות בקשה חוזרת להארכת מועד", בה ביקש כי בית המשפט ינמק את החלטתו שלא ליתן בידו ארכה לשם הגשת סיכומיו, וציין כי הטעם לאי הגשת הסיכומים נעוץ מטעמים אישיים הנוגעים לאשתו של בא-כוח המערער. בית המשפט קמא דחה את הבקשה, וקבע כי יש לראות במערער כמי שוויתר על הגשת סיכומיו. חרף האמור, ביום 31.1.2020 הגיש המערער את סיכומיו, תוך שהוא מבקש כי הגשתם תתאפשר "בכדי לא לאפשר יתרון דיוני לפרקליטות". ביום 12.2.2020, לאחר קבלת עמדת המשיב בעניין, הורה בית המשפט קמא על הוצאת סיכומי המערער מתיק ההליך

וביום 26.2.2020, לאחר שהמשיב התנגד לבקשת הפסלות, ניתנה החלטת בית המשפט קמא מושא הערעור דנן.

4. בית המשפט קמא ציין בהחלטתו כי במהלך הדיון נשאל בא-כוח המערער שאלות רלבנטיות לצורך הכרעה בבקשה לביטול פסק הדין ובבקשה להארכת המועד להגשת הערעור, וכי אין בהצגת שאלות אלה ובקציבת זמן להשלמת חקירות המצהירים או להשלמת טיעונים בעל פה כדי לבסס חשש למשוא פנים כפי שנטען. בית המשפט הבהיר כי ההחלטה על המשך שמיעת הטיעונים בעל פה אחר הצהריים התקבלה בשל הצורך להידרש לדיון הוכחות בתיק אחר, שהצדדים לו המתינו זמן רב, וכי החלטה זו לא נועדה להעניש את בא-כוח המערער, אלא לקבוע את סדרי הדיון. אשר לטענה לפיה בית המשפט הציע למערער לשקול לחזור בו מהבקשות, נקבע כי אין לה כל תיעוד בפרוטוקול הדיון וכי ממילא אין בהצעה שכזו כדי להעיד על משוא פנים, שכן "תפקידו של בית המשפט הוא לשקף בפני הצדדים את הסיכויים והסיכונים המונחים לפתחם בקשר עם טענותיהם". אשר לטענה לפיה המותב התנהג שלא כשורה כלפי בא-כוח המערער, צוין כי "דבריו של המותב ... ובפרט דרישתו כי יישב בזמן שחברו מדבר, נאמרו במטרה לשמור על ניהולו התקיין של הדיון. ב"כ המבקש התפרץ לדבריו של ב"כ המשיב מספר פעמים ואף לא ענה תשובה ישירה וברורה לשאלות בית המשפט. יתר על כן, דרישה כי ב"כ המבקש לא יעמוד מעל ראשה של הקלדנית אשר הביעה חוסר נוחות מכך – אף היא אין בה כדי לבסס חשש למשוא פנים. כל שנדרש מב"כ המבקש הוא לקיים את כללי הדיבור והנימוס באולם בית המשפט ולכבד את סביבת העבודה של הקלדנית". אשר לטענות המערער כנגד ההחלטות שניתנו בהתנגדויות שהעלה במהלך חקירת המצהירים, ציין בית המשפט קמא כי אלה אינן מהוות עילה לפסילת השופט היושב בדין, וכי מוקנית למערער הזכות להגיש ערעור על כל החלטה שאינה מניחה את דעתו. בית המשפט קמא הוסיף ודחה את טענות המערער בדבר עברו המקצועי וקבע כי קבלתן תוביל לכך כי כל שופט, שהועסק בעברו בשירות הציבורי ודן בתיקים בהם מייצגת הפרקליטות, יהיה מחויב לפסול עצמו מלשבת בדין בתיקים שכאלה. נקבע כי מידע על אודות עברו של המותב גלוי ופתוח, וכי בקשת הפסלות בהקשר זה הוגשה בשיהוי ניכר המצדיק את דחייתה. לגופם של דברים צוין כי "מותב זה עבד לפני כשש שנים במחלקה הפיסקאלית בפרקליטות מחוז תל-אביב (אזרחי). הייצוג המשפטי שניתן על ידי המחלקה הפיסקאלית בפרקליטות מחוז תל אביב לרשות המיסים מוגבל למשרדי השומה במחוז תל אביב והמרכז. לא היתה למותב זה נגיעה לתיקים הקשורים למחוז חיפה טרם מינויו. המותב אינו מכיר את הצדדים ובאי-כוחם באופן אישי, לא עבד עם ב"כ המשיב או עם נציגי המשיב בערעור דנן, ובוודאי שלא עסק בתיק הספציפי הנדון במסגרת תפקידו הקודם. לאור כך, הרי שאין בעבודתו הקודמת של המותב כדי להקים

כל חשש למשוא פנים". יצוין כי בית המשפט קמא אף נדרש לטענות המערער בדבר האיחור בתחילת הדיון ולמידת היכרותו עם התיק, וציין כי "אינני מוצאת לנכון להתייחס לטענות אלו במסגרת החלטה זו, מחמת היעדר רלבנטיות לבקשת הפסלות ... על כל פנים, פטור בלא כלום אי אפשר – ויש רק לומר כי סגנון התנסחותו של המבקש באמצעות

בא כוחו במסגרת בקשת הפסלות יש בו כדי להעיד דווקא על התנהלותו של המבקש עצמו כלפי בית המשפט – ולא להיפך. ודי בכך".

5. מכאן הערעור דנן, בו חוזר המערער על טענותיו בפני בית המשפט קמא ומוסיף וטוען כי היה על בית המשפט להחליט בבקשת הפסלות בטרם תתקבל כל החלטה אחרת בהליך ועל כן היה עליו להימנע מלהורות על הוצאת סיכומיו מתיק ההליך.

6. דין הערעור להידחות. המבחן לקיומה של עילה לפסילת השופט היושב בדין הוא קיומן של נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב (ע"א 2300/20 סער נ' י. שומרוני – חברה לבניין ופיתוח (2002) בע"מ, פסקה 4 (13.5.2020)). טענות המערער אין בהן כדי להקים חשש כאמור. אכן, כפי שציין בית המשפט קמא בהחלטתו, חלק נכבד מטענותיו של המערער נסובות סביב החלטות דיוניות שהתקבלו וכבר נפסק כי החלטות מסוג זה אינן מקימות עילת פסלות והדרך להשיג עליהן היא במסלולי הערעור הקבועים לכך בדין (ע"א 989/20 קרפ נ' אפריקה ישראל מגורים בע"מ, פסקה 7 (19.3.2020)). אשר לטענות בדבר יחסו של המותב לבא-כוח המערער, הרי שטענות אלה אינן נתמכות בפרוטוקול הדיון, וככל שביקש המערער להעלות טענות בהקשר זה היה עליו להגיש בקשה מתאימה לתיקון הפרוטוקול (ע"א 454/20 חליאלה נ' המועצה המקומית כפר משהד, פסקה 8 (1.3.2020)). אף לא מצאתי כי העובדה שבעבר הועסק המותב בפרקליטות מחוז אחר, יש בה כדי להצדיק את פסילתו. כפי שצוין בהחלטה, חלפו מאז כשש שנים ויתרה מכך – במהלך עבודתו לא עסק המותב בתיקים הקשורים למחוז חיפה, ואין לו היכרות אישית עם מי מהצדדים ובאי-כוחם. בנסיבות אלה, אין חשש ממשי – אובייקטיבי למשוא פנים המצדיק את פסילת המותב.

לבסוף, אשר לטענת המערער כי היה על המותב להחליט בבקשת הפסלות בטרם תתקבל כל החלטה בהליך. אכן, הוראת סעיף 77א(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובעת כי כאשר מועלית טענת פסלות על השופט להחליט בה "לאלתר ולפני שיתן כל החלטה אחרת". על כן, היה על בית המשפט לדון בבקשת הפסלות ולהחליט בה בטרם קיבל את ההחלטות הנוגעות לסיכומי המערער. עם זאת, הואיל ובנסיבות העניין מדובר בהחלטות דיוניות במהותן, לא מצאתי כי יש בכך כדי לשנות מן

המסקנה שאליה הגעתי ולפיה יש לדחות את הערעור (השוו: ע"א 5231/19 פלונית נ' פלוני, פסקה 9 (12.9.2019)).

הערעור נדחה. משלא התבקשה תגובת המשיב, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, י' בסיון התש"ף (2.6.2020).

ה נ ש י א ה